

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666 โทรสาร 0-2259-6172

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ฉบับประจำวันที 5-8 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2560 หน้า 25 มูลค่าข่าว 604,508.-

ส่วนวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูรายละเอียดได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

‘นายช่างของแผ่นดิน’

ผู้ออกแบบสถาปัตยกรรมสุดท้ายในรัชกาลที่ 9

“การเดินทางสายสถาปัตยกรรมไทยทำให้ผมต้องพยายามมากกว่าคนอื่น ผมไม่เคยกลัวที่จะถาม ไม่เคยกลัวที่จะบอกใครว่าเราไม่รู้ อีกประการหนึ่งคือผมไม่เคยปฏิเสธงาน ผมรับงานทุกอย่างมาทำเพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาตัวตนของเราให้เร็วขึ้น ทั้งความเร็วของมือ ในการสเก็ตช์ ความเร็วของสมองในการคิดงาน เมื่อมีงานมากขึ้นเราจะวางแผนเยอะขึ้น แต่ผลงานเราจะรู้ได้ทันทีว่าเราจะต้องเรียนรู้อีกมาก เครื่องมือในการเรียนรู้ที่ไวที่สุดคือ “บันไดงาน” ผ่านกรอบวิธีคิด กระบวนการทางวิชาการ และมีครูที่ดีเป็นผู้นำกับ ”

ย้อนไปราว 50 ปีก่อนในหมู่บ้านทุ่งควาย ด.เขาไร่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช ครอบครัวที่ประกอบอาชีพทำสวนยางและ ชักลากไม้กำลังวันวายเป็นหนัก เพราะบุตรคนที่ 7 ครอบครัว “ทองผดุง” กำลังจะออกมาลิ้มรสชาติโลกใบใหม่ แต่ไม่ว่าจะเป็น หมอตาเย หรือแพทย์ประจำอำเภอก็ยังไม่สามารถทำได้ จนทารกน้อยอยู่ในขั้นวิกฤตต้องเดินทางด้วยระยะทางรวมเกือบ 100 กิโลเมตร บนถนนลูกรังและสองข้างทางที่ยังเต็มไปด้วย แนวป่าเขายังโรงพยาบาลในอำเภอเมือง ซึ่งมีความพร้อมของ อุปกรณ์ทางการแพทย์มากกว่า การคลอดในวันที่ 11 ตุลาคม 2510 ครั้งนั้นประสบความสำเ็จ แต่เด็กชายเกือบจะไม่กลับบ้าน เพราะผู้เป็นพ่ออยากได้ลูกสาว จึงนำลูกชายไปแลกกับอีก ครอบครัวที่คลอดในวันเดียวกัน แต่คุณแม่แหม่ม ทองผดุง จำได้ว่า ที่ห้องหุ้มน้อยได้เสียก่อน เด็กชายวัยแรกเกิดจึงได้กลับสู่อ้อมอก ของแม่ดั้งเดิม ระหว่างเดินทางกลับอำเภอทุ่งสง พระสงฆ์ที่นั่ง รอนในวัดเดียวกันก็ทักว่า เด็กคนนี้เขาอยากเกิดในเมือง อยากเกิดใกล้พระธาตุ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ต่อไปจะเป็น ผู้ที่มีชื่อเสียง และได้ตั้งชื่อให้เด็กชายวัยแรกเกิดผู้นี้ว่า “ก่อเกียรติ” ซึ่งแตกต่างจากพี่ๆ โดยที่มาของชื่อนั้นดังตาม พระเอกและนางเอกหนังดังซึ่งได้รับความนิยมในสมัยนั้น

หากรูปแบบสถาปัตยกรรม “ย่อมุมไม้สิบสอง”

คือลักษณะการก่อสร้างอันแสดงถึงศิลปะอันงดงามแล้ว ชีวิตของคุณก่อเกียรติ ทองผดุง กว่าจะถึงวันที่ชื่อของเขา เป็นที่รู้จักของคนทั้งประเทศในฐานะผู้ออกแบบพระเมรุมาศ ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้ผ่าน อุปสรรคและจุดหักเหในชีวิตมากมาย จนเกือบต้องลาออก จากโรงเรียนมาทำไร่ ทำสวน และเลี้ยงวัวควายอยู่กับบ้าน

“คุณพ่อผมเสียชีวิตตอนที่ผมเรียนอยู่ชั้น ม.3 แต่ด้วยผลการเรียนที่อยู่ในลำดับต้นๆ ของชั้นเรียนมา โดยตลอดพี่ชายและน้าชายจึงตัดสินใจส่งเรียนต่อ ในชีวิตการเรียนนั้นผมต้องประหยัที่สุดวิธีไหนที่จะ ลดค่าใช้จ่ายได้ผมทำหมด ผมเลือกรับโควตาเรียนต่อที่ วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช แม้จะไม่ทราบ ว่าตอนนั้นการเรียนศิลปะเป็นการเรียนรูปแบบไหน รู้แต่

เราชอบงานศิลปะ ชอบงานจิตรกรรม และการรับไว้อาตมา ทำให้เราประหยัดค่าหนังสือ ค่าชุด ค่าเดินทางเพื่อไปสอบในอำเภอเมือง ชีวิตของผมจึงเริ่มต้นอยู่บนเส้นทางศิลปะนับแต่นั้นเป็นต้นมา”

หลังจากเรียนจบศิลปะที่ จ.นครราชสีมา คุณก่อกั๊วก็เดินทางไปตามความฝันของพ่อที่ต้องการให้ลูกทุกคนได้ไปเรียนในกรุงเทพฯ จึงเข้ามาศึกษาต่อระดับ ปวส. สาขาจิตรกรรมสากล สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง ต่อด้วยการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และสอบเข้ารับราชการ ตำแหน่งนายช่างศิลปกรรม สำนักสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร ระหว่างนั้นคุณก่อกั๊วก็ได้รับเรียนต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปพร้อมๆ กัน

“ศิลปกรรมไทย สถาปัตยกรรมไทย หรือรายละเอียดต่างๆ ของไทยนั้น ไม่ใช่เอาเอ้าถ่านมา เอาอดีตออกมา แต่เราเอาเปลวเพลิงมาสู่ความรุ่งโรจน์ นำสิ่งอันทรงคุณค่าและพลังของคนไทยมาพัฒนาและสืบต่อ อย่างทรงคุณค่า”

คือคำสอนของ ศ.ดร.วิฑูรย์ ตั้งเจริญ อดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่คุณก่อกั๊วก็ได้รับอย่างแจ่มชัด นำความตั้งใจมาสู่การทุ่มเทแรงกายอย่างสุดความสามารถเรียนรู้งานในสำนักสถาปัตยกรรมงานที่คุณก่อกั๊วซึ่งเติบโตมาในสายจิตรกรรม และสายวิชาการด้านศิลปะ ต้องเรียนรู้และพยายามอย่างสุดความสามารถ จนฝีมือการเขียนแปลนรูปด้าน รูปตัดงานซ่อมแซมโบสถ์ วิหาร และอาคารในการดูแลของกรมศิลปากร ไปสะดุดสายตาของ พลอากาศตรีอาวุธ เงินชูกลิ่น อดีตรองอธิการบดีกรมศิลปากร ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักสถาปัตยกรรมในขณะนั้น

“ท่านอาวุธ คือโรงเรียนของผม ท่านมีองค์ความรู้ทุกอย่างอยู่ที่ท่านหมดและเป็นต้นแบบในแนวทางที่เราอยากจะเป็น ท่านบอกเสมอว่าเมื่อมีโอกาสทำงานแล้ว ไม่ใช่แค่ทำให้ดีที่สุด แต่ต้องทำให้เสร็จ แม้งานดี ไม่ทันเวลา ค่าไม่มี เมื่อได้รับความไว้วางใจจากท่านให้ทำงานงานจะยากแค่ไหนยังเป็นบันไดฝึกวิชาเชื่อมองค์ความรู้พัฒนาความสามารถของเราได้ไฉน เราต้องดิ้นรนเพื่อให้ไปอยู่ในจุดที่แสงพระอาทิตย์ส่องถึง ต้องวางตัวเองให้ถูกที่ถูกทาง ถ้ามันตั้งรอให้พระอาทิตย์ส่องหาตัวเองผมคงไม่มีวันนี้”

จุดเริ่มต้นจากฝีมือ ลายเส้น และวิธีการทำงานที่พร้อมเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลาทำให้คุณก่อกั๊วได้รับมอบหมายงานที่ทำหยาบมากขึ้นเรื่อยๆ จากเส้นร่างต้นแบบของท่านอาวุธ สู่การตัดเส้นและแต่งเติมองค์ประกอบโดยนายช่างที่ชื่อคุณกั๊วก็ การเป็นลูกมือ

เป็นแขน เป็นขาที่รู้จักการทำงานของท่านอาวุธเดินหน้าไปอย่างรวดเร็ว จนมาถึงโอกาสครั้งสำคัญในชีวิตกับการสัมผัสงานพระเมรุครั้งแรกในฐานะนายช่างที่อายุน้อยที่สุดที่ได้รับการมอบหมายให้ออกแบบศาลาลูกขุน อาคารประกอบในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในปี 2539 ช่วงเวลานั้นเองที่คุณก่อกั๊วก็จำเป็นต้องตัดสินใจยุติการเรียนปริญญาโท เพื่อสานต่อความฝันการเป็นนายช่างศิลปกรรมไทยด้วยการมุ่งเรียนรู้และศึกษาจากกรมศิลปากร สถานสถาปัตยกรรมไทย “พลอากาศตรีอาวุธ เงินชูกลิ่น” อย่างเต็มความสามารถ ต่อยอดสู่งานสถาปัตยกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศมากมาย จนถึงวันที่แสงทองจากฟ้าสาดกระทบหัวใจที่มุ่งมั่นทำงานเพื่อแผ่นดินจากนายช่างศิลปกรรมผู้ติดตามท่านอาวุธเข้าประชุมงานพระราชพิธีกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากผู้ช่วยที่ไม่เคยมีเก้าอี้ ไม่มีบทบาทในห้องประชุม นั่งกับพื้นคอยจดรายละเอียดการแก้ไขในส่วนต่างๆ ของงานพระเมรุที่กำลังเกิดขึ้น สู่การได้รับมอบหมายจากกรมศิลปากรให้เป็นผู้ออกแบบพระเมรุมาศในหลวงรัชกาลที่ 9 ของปวงชนชาวไทย

ภายใต้ภารกิจอันยิ่งใหญ่ของแผ่นดินที่ติดต่อกันมาหลายสิบปี สิ่งหนึ่งที่คุณก่อกั๊วให้ความสำคัญสูงสุดคู่ขนานคือ “ครอบครัว” เมื่อครั้งคุณแม่ยังมีชีวิต ในยามกลางวันที่เรากำลังนอนหลับอย่างสบาย ชายผู้กำลังนั่งทำงานเขียนแบบอย่างแน่วแน่ มีเป้าหมายคือก่อนหกโมงเช้าของทุกวันจะได้โทรไปถามคุณแม่ว่าวันนี้ทำอาหารอะไรสำหรับตักบาตรพระ หลังจากนั้นเขาก็จะสามารถปล่อยงานและพักสายตาได้ไฉนหนึ่ง ไม่เพียงเท่านั้นในช่วงที่งานเริ่มมีผู้สานต่อหรือดำเนินการต่อได้คุณก่อกั๊วก็พร้อมมอบเวลาที่มีให้กับบุตรชายสุดที่รักในทันที คุณก่อกั๊วก็บอกกับเราว่า “งานอย่างอื่นผมออกแบบได้หมดแล้ว เหลือแต่การออกแบบลูกของเราเอง แล้วลูกของเราถ้าเราออกแบบไม่ถูกเราไม่สามารถปลื้มหรือวาดเส้นใหม่แทนที่ได้เลย เหมือนกับการแข่งวิ่งผลัด แล้วเราเพลอทำไม่ได้ เราก็ไม่อาจถึงคำว่าชัยชนะได้เช่นกัน”

ภาพพระเมรุมาศที่สง่างามสมพระเกียรติตามหลักโบราณราชประเพณี สัดส่วนที่ลงตัวสมมาตรรับกับอาณาบริเวณและบริบทโดยรอบเต็มไปด้วยเส้นแกนเส้นฉาก อันเป็นเส้นที่มองไม่เห็นมากมาย เช่นเดียวกับเส้นทางชีวิตของคุณก่อกั๊วก็ ท่องผูก ที่กว่าจะมาถึงวันนี้วันที่ได้รับใช้แผ่นดินอย่างเต็มความสามารถคือการผนวก รวมของเส้นประสบการณ์ที่ผ่านการฝึกปรือมานับหมื่นนับแสนครั้ง เพื่อวันอันสำคัญยิ่งของปวงชนชาวไทยทั้งแผ่นดิน งานสถาปัตยกรรมสุดท้ายอันอมเกล้าย ถวายอาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สู่สวรรคาลัยตลอดกาล 🙏